

A 375
934
61/04

D-ras A. Domaševičius.

1932 METAI PANEVĖŽIO GYDYTOJŲ DRAUGIJOS GYVENIME*).

Gerbiamieji Kolegos! Prieš pradėdant atskirus metinio susirinkimo darbų tvarkos punktus nagrinėti, leiskite suteikti Jums trumpą praėjusių metų mūsų gyvavimo apžvalgą, kada būta ir nusiminimų ir pasiryžimų, senų darbų ir naujų minčių vykdymų, prostracijos ir rezignacijos momentų bei laikotarpių.

Praėjusieji 1932 mt., mūsų draugijos 10-tieji gyvavimo metai, bėgdami ant bendro paskutinių 5 metų gyvenimo susilpnėjimo fono, prasidėjo pirmesta mums kova su ligonių kasa dėl mūsų materialinės lygmės išlaikymo. Apie padėties pagerėjimą negalėjo būti nė kalbos, nes iš visų mūsų krašto pusių kaimynai jau buvo sunkiai sužeisti krizės; mūsų krašte buvo vilties dar kiek atsilaikyti savo status quo ante. Ir iš tikrųjų, nusileidome toje kovoje tik formaliai, — faktina mūsų padėtis pavyko mums atlaikyti — sutartis su ligonių kasa buvo sudaryta senomis sąlygomis, pakeitus tik terminą „sutartis“ „susitarimu“.

Mūsų draugijos kova, kurioje dalyvavo ir Lietuvos gydytojų sąjungos centro valdyba ir iš dalies visuomenė (kaip antai, ligonių kasos apdraustieji), padarė žymų išpūdį gydytojų ir kitų visuomenės sluoksnių tarpe; viena, provincijos gydytojai padarė išvadą, kad reikia pakelti profesinių reikalų susipratimas (kovoje su lig. kasa aktyviai dalyvauja L. gydytojų sąjungos centro valdyba, šaukiami Šiaurės Lietuvos gydytojų atstovų suvažiavimai, L. gydytojų s-gos centro valdyba raginama sušaukti Lietuvos gydytojų sąjungos atstovų suvažiavimą), kad reikia tvirčiau susitarti, susiorganizuoti — antra vertus, tarp vad. „laukinių“ atsiranda vad. „memorandininkų“ (savo rūšies „alchemikų“ lig. kasų tvarkyme), kurie savo pasielgimu kelia Kaune dezorganizaciją, dezorientaciją ir demoralizaciją vietinių gydytojų tarpe. Kaip to viso rezultatas — gydytojų eilėse panika, L. gydytojų sąjunga ir jos centro valdyba išstumiami iš rikiuotės su savo ginklais — kolektyvas, profesijos reikalai, solidarumas, organizacija — Kauno gydytojų organizacijos sutriuškintos savo profesinių reikalų gynimo atžvilgiu, vietoj jų yra tik gydytojai vienetai, kurie ir paverjami personaline sutartimi su Kauno m. ligonių kasa.

Taip pirma gydytojų kova su ligonių kasa Panevėžyje atsiliese gydytojų gyvenimui Lietuvoje ir ypač Kaune. Tarp mūsų, vietoje, nors ir esame laimėję, ji atsiliesia taip pat neigiamai, nes sukelia nepasitikėjimą tarp atskirų gydytojų grupių ir iš dalies lieka draugijos skilimo priežastimi pagal tautybės principą, neminint jau to, kad, apskritai, tarp mūsų draugijos narių jaučiamas morališkas prislėgimas, nepasitikėjimas savimi ir artimiausia ateitimi.

Su tokia nuotaika buvo einama už naują sutartį su ligonių kasa i konfliktą, kuris jau gruodžio mėnesyje prasidėjo ir truko beveik 4 mėnesius sunkiose, nervus ardančiose sąlygose. Nestebėtina, kad daroma ir klaidų

*) Skaityta metiniame Panevėžio gydytojų susirinkime 1933 m. V. 5 d.

L 934
117

A 370
934

ir nereikalingų gestų (25% nuolaida lig. kasai). Ir dabar, nors kovą paminė santaika (iki liepos mėn. 1 d.), nervingumas, nepasitikėjimas, panikos elementai nepranyksta, jie vis dar nuodyja mūsų gyvenimą. Nors ir neabejojama, kad, Šiaulių gydytojų draugijoms su ligonių kasa susitarus, ir Panevėžio lig. kasa pratęs „susitarimą“ iki 1934 m. sausio mėn. 1 d., bet tas susitarimų smulkinimas neveikia naudingai nei vienos nei antros šalies, liekant bereikalingam santykių įtempimui.

Ant šito mūsų gyvenimo nusiminimo ir rezignacijos bendro fono atsiranda ir šviesių taškų, kurie bent laikinai duoda progos nusikratyti slėgiančiu rūku, ir budriau atsikvėpti. Tat yra gydytojų dalyvavimas draugijos kovai su tuberkulioze skyrių atstovų kongrese (1932 m. lapkričio mėn. 20 d.) ir Panevėžio gydytojų draugijų pastangomis suruošta vad. Medicinos fakulteto diena Panevėžyje (1933 m. kovo mėn. 12 d.).

Neįsileidžiant į platesnį minėtų įvykių aprašymą negalima nepridurti, kad tat buvo tikros vietinės kultūros šventės. Taip jas pažymėjo plačioji Panevėžio darbo visuomenė, gausiai dalyvaudama, aktingai jomis pasinaudodama ir per pastarąją ragindama gydytojų draugijos dažniau panašių švenčių visuomenei teikti.

Ant dešimties metų veikimo slenksčio mūsų gydytojų draugija gavo progos dalyvauti ir sveikinti pirmąjį provincijoje L. draugijos kovai su tuberkulioze kongresą: vieną skyrių ji įsikūrė, su dideliu jėgų įtempimu organizavo, išvystė į veiklų neabejotiną kultūros faktorių kovojant su tuberkulioze Panevėžyje. Jei tasai skyrius nuveikė mažiau, negu kad būtų galėjęs nuveikti, tai tat įvyko dėl sunkių slėgiančių bendrų gyvenimo sąlygų, kurios gyvenimo tempą mažina, smulkina, stabdo.

Ant to paties 10 metų slenksčio mūsų gydytojų draugija, organizuodama medicinos fakulteto dieną Panevėžyje, duoda iniciatyvą ir iš Panevėžio gydytojų draugijų aktyvo įkuria naują kultūros „draugiją kovai su vėžio liga“, pritraukus ir medicinos fakulteto atstovus — profesorius prie to darbo*).

Tuo pačiu laiku draugijos gyvenime pasireiškė susidomėjimas ir kova su reumatizmu, bet bendra gyvenimo eiga stumia ją tuo tarpu į tolimesnę planą.

Baigdamas savo išangos žodį ir darydamas mūsų draugijos gyvenimo santvarką, noriu tą gyvenimą apibūdinti, viena, kaip darbą mokslo srityj ir rūpinimąsi savo materijale padėtimi, antra, kaip pastangas sujungti savo jėgas su visuomenės jėgomis kovai su ligomis, kurios turi visuomenės nelaimės pobūdį. Chronologiškai tat sudaro šią eigą: kova su tuberkulioze, kuri jau vedama kelerius metus; kova su vėžio liga, kuri pradėdama; kova su reumatu — netolimos ateities darbas, kuris jau mūsų gydytojų draugijos atjaučiamas pereis iš svarstymo ir nagrinėjimo stadijos į apčiuopiamą kovos formą.

*) Žiūr. „Medicinos“ 1933 m. Nr. 11 įstatus „draugijos kovai su vėžio liga“ ir žinutę „Medicinos“ 1934 m. Nr. 1, 54 p.

